Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXX. Число 79. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 6. цвітня, 1922. VOL. XXX. No. 79. Jersey City, N. J., Thursday, April 6, 1922. THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

КОНГРЕС ВМІШУЄТЬСЯ В УГЛЕВИЙ СТРАЙК

ВАШИНҐТОН, 4. цвітня. — Комітет палати послів зарядив висланне телеграм до властителів копалень вугля в так званім середнім конкуренційнім окрузі, приказуючи їм зійтися на конференцію з представниками робітничої майнерської юнії дня 10. цвітня в цїли уложення нової умови про робітничу заплату та покінчення майнерського страйку.

Комітет поступив на основі заяви Джана Луиса, предсідателя майнерської юнії Де Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, після котрого страйк вуглевих майнерів можнаби дуже легко довести до кінця, якби лише на зазив комітету відкликнулося достаточно велике число властителів копалень. До центрального конкуренційного вуглевого округа не належать ані західна Пенсильванія ані південна часть стейту Огайо. Властителі копалень зі сього округа не є обовязані до послуху комітетови праці. Вони можуть відкинути пропозицію комітету. Конференція відбудеться лише тоді, як вони згодяться послухати зазиву.

ЧАСТЬ ВЛАСТИТЕЛІВ КОПАЛЕНЬ УЖЕ ПРИНЯЛА ЗАЗИВ КОМІТЕТУ

ПИТСБУРҐ, ПА. 4. цвітня. — Секретар питсбурського товариства властителів копалень вугля вже вислав до комітету праці в палаті послів телеґраму, в котрій годиться іменем своєї орґанізації прибути на скликану комітетом конференцію з представниками робітників.

Подібну телеґраму мав вислати теж голова південно-огайського товариства вуглевих підприємців.

СЕНАТОР КРИТИКУЄ ВЛАСТИТЕЛІВ КОПАЛЕНЬ

ВАШІНҐТОН, 4. цвітня. — Сенатор Бора, голова сенатового комітету для виховання та праці, котрий незадовго відай почне слідство над вуглевим промислом, виголосив в. сенаті промову, в котрій остро осуджував властителів копалень вугля, складаючи на них усю вину за теперішний вуглевий страйк.

Він остерігав вуглевих підприємців, що як вони не постараються притьмом полагодити справи, то конґрес може дуже скоро предложити ряд дрястичних законопроєктів, ба навіть може віддати всі копальні на власність держави.

СТРАЙКАРІ ВИБИЛИ НЕЮНІЙНИХ РОБІТНИКІВ

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 4. цвітня. — Коло копальні підприємства Чичман Ковл енд Ковк Ко. в Ловер Бенвуд, пять миль на полудне від Гвілінг, прийшло вині до першої перепалки межи юнійними і неюнійними вуглекопами.

Коло сто юнійних майнерів зібралося коло входу до копальні, ждучи на вихід страйколомів. Лише частина сих послідних вийшла туди, бо решта старалася перекрастися домів инчою дорогою і зелізницею. Коли незорґанізовані робітники вийшли з майни, юнійні майнери стали їх намовляти, щоби вони покинули роботу і на другий день не прийшли до майни. Коли страйколоми спротивилися сьому, прийшло межи обома сторонами до бійки, підчас котрої страйколоми, яких було менче, стали утікати.

ДОНЕСЕННЯ ЮНІЇ ПРО СТРАЙК

ІНДІЯНОПОЛИС, Індіяна, 4. вцітня. — В своїй урядовій заяві про страйкове положенне майнерська юнія заявляє нині, що страйк зовсім не слабне, а противно росте. Просто всі юнійні майнери вийшли на страйк; до нього прилучилося теж велике число неюнійних робітників. Кілька независимих компаній підходило до робітничих юній, обіцюючи їм давну заплату, якщо вони вернуться до роботи; робітники відкинули такі предложення і відсилали компанії говорити з головною юнією.

БОРОТЬБА ЮНІЙ В ТЕКСТИЛЬНІМ ПРОМИСЛІ

ЛОРЕНС, Месечузетс, 4. цвітня. — Боротьба межи давними робітничими юніями та рухом за одною великою юнією йде дальше. Прихильники одної великої юнії скликали збори і ухвалили на них, що вон перебирають провід страйку. Старі юнії, однак, не складають оружа і ведуть страйк мимо опозиції. Наслідком сього перед всіми фабриками стоять тепер пікети двох юній.

ВЛАСТИТЕЛІ ТКАЛНЯНИХ ФАБРИК В РОВД АЙЛЕНД ГОТОВІ ДО КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 4. цвітня. — Сюди прибув з Ню Йорку генеральний секретар ткалняної юнії Амалґамейтид Текстил Веркерс оф Америка і каже, що юнія дістала була телеґраму від ткалняних підприємців в долині ріки Потакет, в котрій вони заявляють готовість відбути конференцію з представниками робітників в справі непорозумінь, які викликали страйк. Телеграма говорила не про представників робітничої юнії, але про представників робітників. Представник юнії заявив, що він не буде жадати від фабрикантів, аби вони говорили з юнією; фабриканти будуть могти говорити з такими представниками робітників, на яких згодяться і фабриканти і юнії.

СТАЛЕВІ ФАБРИКИ БОЯТЬСЯ НЕДОСТАЧІ ВУГЛЯ.

ПИТСБУРҐ, ПА., 4. цвітня.— Фабриканти зеліза в Файет Кавнті починають уже побоюватися, що їм не стане вугля для виробу зеліза і стали, і що вони будуть примушені незадовго замкнути фабрики. Одна фабрика приміром, місто сорок пятьох лодок коксового вугля дістала всего три.

СПОДІЮТЬСЯ НЕДОБОРУ В ПРИХОДАХ.

ВАШІНҐТОН, 3. цвітня. — Департамент скарбу обчисляючи одержану як податок суму, приходить до переконання, що сього уряд дістав коло 215 міліонів долярів менче, як він сподівався.

ЗУДАРЕННЄ ЛІТАКІВ У ВОЗДУСІ

Над військовими полями коло міста Гавстон в стейті Тексас відбувалися військові летничі вправи, підчас котрих кількох військових летунів урядило собі правдиву битву під хмарами. Підчас їх маневровання два літаки, зударилися зі собою. Оба літаки впали на землю, а коли до них наспіла лікарська поміч, оба летуни, майор Самсонс та сотник Фицпетрик, були уже неживі.

ГОЛОД НА КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ

На Катеринославськоу зїзді конезаів виявилося, що в Никопольському повіті голодує 56.934 дорослих та 30.700 дітей; в Катеринославському 62.047 дорослих та 22.935 дітей; у Верхнеднїпровському повіті 124.636 дорослих та 22.625 дітий; у Новомосковському 150.589 дорослих та 15.000 дітий; у Павлогромадському 35.000 дорослих та 30 тисяч дітей. Кількість голодних дітий в ґубернії становить 30% усіх дітий.

ЛЯХИ АРЕШТУЮТЬ УКРАЇНЦІВ ЗА ДАНІНУ

Дня 17. лютого поліція в Перятині, п. Радехів, арештувала б. старшину УГА. Остапа „Павлюка за се, що він відмовився дати „данину", бо не мав з чого заплатити. Арештованого вели закутого в ланцюхи, які внято з рук аж від Радеховом.

ЯК ЖЕНИВСЯ, НЕ ВЖЕНИВСЯ, АЛЕ ТЕПЕР ЖОНАТИЙ.

Висший стейтовий суд в Бруклині розбирав онхоґді дуже цікаву справу. Один Самуель Апелґейт, вніс до суду просьбу о неважненнє його подружжа зі своєю женою; вона була уже раз замужем, за якимсь Берґом, але в році 1903 подала була о розвід. Підчас розправи суддя дав до зрозуміння, що він переконався про достаточність причин до розводу і обіцяв дати розвід. Пані Берґ, нокладаючися на сі слова судді, ждала три місяці, а потім вийла замуж за Апелґейта, переконана, що вона розвелася зі своїм першим мужом. В 1907. році помер її перший муж Берґ. Вона жила зі своїм другим мужом аж до минувшого вересня, коли вони розійшлися. Апелґейт переглядав судові акти розводу своєї жени з її першим мужом і найшов, що суд обіцяв дати розвід, але його ніколи не дав, бо адвокат не вніс остаточної потрібнюї на се просьби. Тепер адвокат Апелґейта вніс скаргу о признанне другого подружжа пані Берґ, неважним, бо вона віддалася за Апелґейта тоді, як ще жив її перший, нерозведений муж. Суддя, однак, в своїм засуді заявив, що в час, як пані Беґр брала свій цлюб з Апелґейтом, вона була замужем за Берґом і тому вона в дійсности не вийшла заміж за Апелґейта. Пізнійше, однак, коли помер Берґ Апелґейт через своє 14-літне пожиттє з панею Берґ дав доказ, що він хоче уважати її своєю женою, і тим самим, на основі нюйорського закона, дійсно став її мужом.

З ТЮРМИ НА БАТОРІЯ У ЛЬВОВІ.

В середу, дня 8. марта в полудне випущено з тюрми при ул. Баторія у Львові 6 українських студентів і одну студентку, а саме: Анну Залужну (пересиділа 5½ місяця), Володимира Кириловича (5 міс. 8. днів), Романа Зеленого (5 міс. 8 днів), Степана Миколайка (5 місяців), Івана Поритка (5½ міс.) і Миколу Креховецького (5 міс.). Крім них випущено також на волю полковника армії УНР. Миколу Секрета. Всі вони просто з тюрми явилися в нашій редакції, складаючи через нас подяку всім, що через цілий час їх терпіння дбали про них і не забували.

ТІЛО ПОК. КАРОЛЯ ГАБСБУРҐА В ЦЕРКВІ НА МАДЕЙРІ.

ФУНЧАЛ, остров Мадейра, 4. цвітня. — Тіло пок. б. австрійського цісаря Кароля буде зложене в мармурову саркофазі в тутещній церкві св. Антонія. Опісля хотять перевезти його до Будапешту, столиці Угорщини.

МАДЯРСЬКІ АНАРХІСТИ ПРОГОЛОСИЛИ СИНА КАРОЛЯ ГАБСБУРҐА КОРОЛЕМ УГОРЩИНИ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини (Мадярщини), 4. цвітня. — Девятьнайцять мадярських аристократів під проводом Алберта Аппонія проголосили найстаршого сина пок. Кароля Габсбурґа, Отта II. королем Угорщини.

ПОЛЬЩА ХОЧЕ ВІДНАЙМАТИ НАФТОВІ ТЕРЕНИ.

ВАРШАВА, 3. цвітня.—Польський уряд постановив, відпустити нафтові терени в полудневій Польщі, що є власностю держави, на приватну експльоатацію.

Перед війною зі сих теренів добувано річно понад міліона тон нафти річно.

(Під нафтовими теренами в „полудневій Польщі" розуміється відай нафтові терени в Східній Галичині).

В МОСКОВЩИНІ УЖЕ ПОЯВИВСЯ ПОЛІТИЧНИЙ НЕБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЖУРНАЛ.

ПЕТРОГРАД, 3. цвітня. — В Петрограді появився перший зошит небольшевицького політичного і суспільного місячника „Нова Росія". Се перший місячник того рода в Росії від часів большевицького перевороту; досі большевики дозваляли лише на театральні та артистичні приватні видавництва. Більшість письменників та учених, що пишуть до „Нової Росії працює в большевицьких інституціях.

ПОЛОЖЕННЯ В ГОЛОДУЮЧИХ ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ.

ХАРКІВ, (Україна) 25. лютого. — На всеукраїнському конґресі бідних селян заявив Мануїльський, заступник предсідника ради народніх комісарів, що голодуючі области України потребують 4.000.000 пудів верна на засів. Досі одержано тільки 800,000 пудів. Уряд сподіється до 1. марта заготовити 70% порібного збіжа. При обсівах будеться звертати головну увагу на ті ростини, що є більше відпорні на посуху, як просо і кукуруза. Призначено 600.000 пудів проса на засів. Кукурудзу купується головно заграницею (в Румунії і Чехословаччині.)

БУХАРІН У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 20. марта. (Вл. кор. „Свободи"). — Відомий большевицький теоретик, фактичний редактор „Правди", видатний член центрального комітету комуністичної партії та екзекутиви 3. інтернаціоналу Бухарін прибув цими днями до Берліну.

Офіціяльно його прибутте пояснюється кепським станом його здоровля й необхідностю полікуватися в Німеччині, але не буде нічого дивного в тім, коли незабаром у Німеччині денебудь знов запалає „світова революція".

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ!
БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!
КУПУЙТЕ БОНДИ ПОЗИЧКИ ГАЛИЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА!

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРИВЕРТАЮТЬ ЗНОВА КАПІТАЛІСТИЧНІ УСТАНОВИ В РОСІЇ

МОСКВА, столиця Московщини, 4. цвітня. — Комісаріят судівництва приготовив законопроект, який тепер розглядає большевицький уряд, а який признає право наслідства.

Законопроект говорить, що доми і домашня обстанова, які не є власностю громади (села або міста), переходять через наслідство по смерти власника на власність жінки або чоловіка і малолітних дітий, що останутся при життю. Дальші своякй можуть уживати власности через своє життє лише тоді, як вони немічники (інваліди).

Таксамо малі фабрики і бизнесові підприємства переходять через наслідство на власність оставших при життю жінок або чоловіків і малолітних дітий, а також інших свояків, якщо вони особисто брали участь в них бизнесах.

Таксамо переходить через наслідство на власність оставших при життю жінок або чоловіків і малолітних дітий і капітал в грошах до суми 10,000 рублів в золоті ($5,000). Такий капітал мав би бути розділений по рівній частині між наслідників.

Сей новий декрет очевидно має на меті задоволити домагання селян і дрібних промисловців.

НІМЕЦЬКА ПРИМУСОВА ПОЗИЧКА

БЕРЛІН, 4. цвітня. — Німецький парлямент (райхстаґ) приняв нині законопроект про примусову позичку для правительства.

НІМЕЧЧИНА ВИСИЛАЄ ЗНАВЦІВ ДО ҐЕНУЇ

БЕРЛІН, 4. цвітня. — Між знавцями, які товаришити-муть німецькій делеґації до Ґенуї, буде член федеральної ради Біхер, голова комітету німецьких знавців відшкодовання Ганс Кремер, голова берлінської палати послів Франц фон Мендельсон, голова німецького анілінового промислу проф. Карль Куїсберг, бувший товариш міністра скарбу Карль Берґман, банкир др. Теодор Мелхіор, управитель Гамбурсько-Американської лінії Вільгельм Куно, і бувший міністер народнього господарства Рудольф Віссель.

Кромі них поїдуть ще другі експерти з д-ром Ратенавом.

ПРИЗНАННЄ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КОМІСАРЯ ЧІЧЕРІНА ДЛЯ ПРЕМІЄРА ЛОЙДА ДЖОРДЖА

БЕРЛІН, 4. цвітня. — Большевицький народній комісар для заграничних справ і голова російської делеґації на ґенуенську конференцію, Юрій Чічерін, сказав тутешнім представникам преси свої погляди про вчерашню політичну промову британського премієра Давида Лойда Джорджа в палаті громад в Лондоні.

Чічерін сказав так:

Я витаю особливо сей факт, що Лойд Джордж видвигнув питанне загального обмеження зорукень на суші яко найважнійше завданне ґенуенської конференції.

„Цілий світ є заінтересований в обмеженню невиносимих військових тягарів. Кождий нарід терпить дуже ізза економічного розладу, який спричинила безупинна небезпека війни, теперішня непевність та вкінці найбільше постійне дальше зоружуванне.

„Російське правительство годиться з британським премієром у справі завдань ґенуенської конференції, а особливо у справі привернення правильних економічних відносин.

„Одною з найважнійших умов сього є, щоби усунено небезпеку війни на границях спілки советських республік, а зокрема, щоби спинено орґанізованнє білих ґвардій у Східній Европі.

„Вкінці мушу зазначити, що Лойд Джордж сповнить велику прислугу своїм домаганнем загального мира і програмою відбудови, на якій буде опиратись ґенуенська конференція".

ЛІТВІНОВ КАЖЕ, ЩО КОНФЕРЕНЦІЯ В ҐЕНУЇ ДОВЕРШИТЬ СЕ, ЧОГО НЕ ВСПІВ ДОКОНАТИ ВИЛСОН НА КОНФЕРЕНЦІЇ У ВЕРСАЮ

БЕРЛІН, 4. цвітня. — Московські большевицькі делеґати на ґенуенську конференцію вибрались нині в дороґу до Італії.

Перед виїздом сказав Макс Літвінов кореспондентови нюйорського дневника „Таймс", що ґенуенська конференція перепре такі справи, які Вилсонови не вдалось переперти на версайській конференції.

З Літвіновом був Чічерін, який чувся слабий і перед виїздом вступив до аптики за лікарством.

З ними поїхав також Розенберґ, котрий буде в імени большевицької делеґації інформувати англійську й Американську пресу.

ПАПА РИМСЬКИЙ ЗА ВСЕСВІТНІМ МИРОМ

РИМ, столиця Італії, 4. цвітня. — Папа Пій XI. має намір вислати ноту до голов правительств усіх держав, що беруть участь в ґенуенській конференції, в якій хоче вказати на потребу всесвітнього замирення й розоружения.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За виміну зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛОЙД ДЖОРДЖ ПРО ЦІЛИ ҐЕНУЕНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Промова Лойда Джорджа в анґлійській палаті послів відкриває близче, з якими замірами йде на сю конференцію анґлійський уряд.

Ціль сеї конференції економічна: привернути нормальні господарські відносини в ріжних краях Европи і межи ними. Наперед треба протиділати обезціненню гроший, далі привернути межинародну торговлю, пустити в рух фабрики, словом, покласти економічне життє так, як воно йшло серед нормальних, передвоєнних часів. Ціла Европа, кождий край Европи має економічний інтерес в такій економічній відбудові.

Щоби се осягнути, треба, на думку анґлійського уряду, передусім довести до повного мира в Европі. Головним чинником европейського замішання являється Росія, і тому Европа мусить дійти до якогось порозуміння з її урядом. Не ходить тут о дипльоматичне признаннє російського уряду, хоч і се в будуччині не є виключене. Ходить передусім о навязаннє торговельних зносин з Росією, о відчиненнє російських портів для европейських країв та о відчиненнє европейських портів російським товарам.

З промови Лойда Джорджа виходить, що анґлійський уряд не думає порушувати на конференції справи зміни уже признаних аліянтами границь і що він буде старатися, аби конференція займалася майже виключно економічними справами.

НА ЦАРСЬКИЙ ЛАД.

Ґенуенська конференція, без огляду на те, чи вона відбудеться, чи не відбудеться, буде мати один наслідок: вона як слід розкриє большевицький уряд. Ось хочби подорож большевицьких представників на конференцію. Коли російські царі їздили за границю, то їх стерегли в краю і стерегли за границями. Бувало в краю, як їде цар, здовж цілої зелізничої дороги стоять по обох боках салдати, з баґнетами в гору. На двірцях повно поліції, явної і тайної, шпіонів, детективів, аґентів, провокаторів. Публика вся перебрана, самі благородні урядники та підобрані „клякери", що за заплату готівкою та горівкою мають справити цареви „сердечне привитаннє". Навіть салдатам своїм царі не вірили, і вони стояли на сторожі здовж зелізничого тору обернені лицем не до тору, а від тору. По зелізнім торі пускали кілька поїздів, щоби евентуально революціонери не могли вгадати, на котрім з них їде цар. Приїхав цар за границю, то там повторялося те саме. Лише що тут російська поліція уся була тайна, а явно виступала лише поліція того краю, де цар перебував.

Царя звалили з трону і вбили. Царського уряду вже нема. Ті, що на його місци правлять великою російською імперією, чваняться, що вони на місци царського уряду, котрий правив лише в інтересі горстки чиновників та жмінки шляхти, завели правліннє пролетаріяту і селяньства. Виїзджають сі представники селяньства і пролетаріяту за границю Росії, і їх певно хочуть привитати за границями краю сей пролетаріят і се селяньство, в імени котрого вони вже завели царюваннє в Росії. Але грубо завелися всі робітники, охочі привитати представників „селянського і робітничого уряду" Росії. Представників „селянського і робітничого" уряду селяни і робітники побачити не можуть. „Селянські і робітничі" комісарі їдуть до границі панцирним поїздом. Приїхавши до границі, пересідають до поїзду, стереженого так само, як колись був стережений поїзд, що віз московського царя. Здовж зелізничої дороги стоять салдати, не якогось „селянського або робітничого" уряду, а буржуазного або шляхотського уряду Латвії, Литви, Польщі, Німеччини. На двірцях їх стережуть теж поліція і хмари тайних шпіонів чужої буржуазії. Представників „селянського і робітничого" уряду витають на двірцях не селянські та робітничі депутації, бо шановні гості з гори собі вимовили в специяльних умовах з чужими урядами, що таких депутацій пускати не будуть. Всю дорогу стережуть гостий військо, поліція, жандарми, знов не якогось пролетаріятського або селянського уряду, але буржуазних урядів. „Селянські та пролетарські" комісари деколи видають величаві обіди, очивидно добре стережені. Але витають вони не представників селяньства та робітництва, але представників великого капіталу і представників буржуазії. Робітництво та селяньство стоїть в той час зі спущеним носом за подвійними кордонами поліції і війска. В той час, коли пролетарські представники... запивають тоасти на здоровля своїх шляхотських та буржуазних приятелів, тоді робітники та селяни, котрих через чотири гарні роки дурили большевицькі аґенти, що в Росії заведено правліннє селян та робітників, знають, що в Росії на місце старого царату повстав новий царат, на місце давного чиновництва нове чиновництво, котрому так само далеко до робітництва та селянства, як було старому, котре його так само цурається, погорджає, боїться і лякається, як цуралося, погорджало, боялося і лякалося правительство кровавого царя.

Отсю науку дають московські большевики пролетаріятови та селяньству всего світу, і се треба признати першим великим осягом сеї штучки архимайстра буржуазної політики Лойда Джорджа.

ПОЛЬСЬКО-МОСКВОФІЛЬСЬКИЙ СОЮЗ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ В ГАЛИЧИНІ.

Польська власть у Львові відібрала давнійше Народній Дім, а тепер Ставропигійський Інститут від Українців і віддала москвофілам.

(Від власного кореспондента).

В 1850-их і 1860-их роках, коли в Галичині виросло москвофільство, москвофіли опанували дві українські народні інституції у Львові, а саме старинний **Ставропигійський Інститут** і заложений в 1848 р. **Народній Дім.**

В сих інституціях москвофіли устроїлися так, що могли в них господарити як самі хотіли. В члени сих інституцій приймали тільки самих своїх людий, а для Українців замкнули доступ. І хоч український рух розростався щораз могутнійше, то в Ставропигійськім Інституті і в Народнім Домі у Львові москвофіли сиділи мов у якій своїй кріпости й обертали маєтки сих інституцій на ширеннє москвофільства між нашим народом.

З вибухом світової війни українську Галичину заняла Росія. Тепер москвофіли почулися немов риба в воді. Адже сталося те, чого вони так горячо бажали. З Українцями тепер легко було дати собі раду. Російські власти позамикали всі українські товариства, заборонили українську пресу, а на доноси москвофілів і Поляків арештували всіх визначнійших Українців і вивозили в Сибір. Москвофілам здавалося, що ось тепер вони українство зовсім знищать і перемінять українську Галичину в російську провінцію.

Одначе російська армія не могла вдержатися в Галичині і в літі 1915 р. мусіла звідси відступити. На галицьких москвофілів напав страх, щоб на них не мстилася Австрія, і найвизначнійші москвофільські діячі виїхали разом з російським військом до Росії, вивозячи з собою маєтки тих товариств, які були в москвофільських руках.

Тоді також з Ставропигійського Інституту і Народного Дому москвофіли забрали всі цінні річи, які тільки можна було забати, і вивезли до Росії.

Коли до Галичини в 1915 р. прийшла знов Австрія, Ставропигійський Інститут і Народній Дім були пусткою. Москвофіли, які перед тим мали сі інституції в своїх руках, виїхали до Росії; занятися інституціями й їх маєтком, дати їм лад, — не було кому.

Маючи на увазі, що Ставропигійський Інститут і Народній Дім є власністю цілого українського народу, українські діячі поставили до австрійського правительства домаганнє, щоб воно передало сі інституції представникам українського народу. Терба було богато часу й заходів, заки се українське домаганнє сповнено, бо Поляки, які мали власть у Галичині, робили сьому ріжні перешкоди. Та в кінці таки осягнено те, що для Народнього Дому утворило австрійське правительство кураторію, зложену з українських діячів, а в Ставропигійськім Інституті правительственний комісар, установлений для тимчасової управи, перевів вписи членів і зарядив загальні збори, які вибрали нову управу. Так під кінець Австрії і Народний Дім і Ставропигійський Інститут перейшли в українські руки.

Коли Галичину заняла Польща й почала винищувати все українське життє, то не на руку було їй також те, що Народній Дім і Ставропигійський Інститут знаходяться в українських руках. Отже польські власти рішили відібрати сі інституції від Українців і віддати знов москвофілам.

При сім треба тямити, що на кілька років перед світовою війною Поляки були заключили з москвофілами союз для поборювання Українців.*) Тепер, коли Галичину заняла Польща, сей союз почав відживати на ново. Полякам вигідно підпирати москвофілів, бо тоді можуть вони перед міжнароднім політичним світом сказати, що населеннє Галичини є така темна і несвідома маса, що сама не знає, хто вона є: одні кажуть, що вони Українці, другі — що вони Москалі. Отже найліпше край з такою темною і несвідомою масою оставити під Польщею.

Словом, в останніх часах почав відживати в Галичині польсько-москвофільський союз.

„Народній Дім" відібрали Поляки від Українців і віддали москвофілам ще минулого року. Польська власть порадила собі дуже просто. Вона усунула українську кураторію Народнього Дому й установила нову кураторію, зложену з москвофілів.

А отсе тепер, декретом львівської поліції з 22. лютого 1922 р., розвязано українську управу Ставропигійського Інститута й установлено правительственного комісаря і його заступників москвофілів.

Декрет львівської поліції винайшов ріжні „неправильности" в веденню Ставропигійського Інститута теперішньою українською управою**) і на сій основі усунув її і віддав інституцію в руки москвофілів.

Згаданим декретам поліція наказала управі Ставропигійського Інститута, щоб вона 25. лютого 1922 р. передала Інститут правительственному комісареви Третякови і його заступникам Лаголі і Луцикови (всі три — москвофіли).

Дня 25. лютого 1922 сі три москвофіли явилися в товаристві комісаря Ваґнера, щоби обняти управу Ставропигійського Інститута.

Голова управи Ставропигійського Інститута, др. Степан Федак, запротестував проти декрету поліції і заявив, що проти того декрету управа внесла рекурс до воєводства та що доки рекурсу ще не порішено, обняттє Ставропигійського Інститута правительственним комісарем є безправне. Далі заявив др. Федак, що управа не буде передавати Ставропигійського Інституту правительственному комісареви, а тільки уступає перед силою.

Після сього в присутности комісаря поліції списано протокол передачі Ставропигійського Інституту згаданим трьом москвофілам.

Отсей польсько-москвофільський союз в Галичині є дуже навчаючий під політичним оглядом.

Читачі „Свободи" пригадають собі, що минулого літа на зїзді української народньої трудової (давнійше національно-демократичної) партії, на першім міжпартійнім зїзді і в „Українськім Вістнику" появилися були голоси, що москвофілів не треба поборювати, тільки треба старатися приєднати їх до спільної боротьби проти польскої окупації, бо вони є на добрій дорозі навернутися і стати Українцями.

Тоді я в „Свободі" виказував шкідливість такої думки, покликаючися на москвофільську пресу, яка ясно і недвозначно поборювала українську національну і державну думку.

Від того часу не минув ще цілий рік, і показалося, що москвофіли йдуть не разом з Українцями одним фронтом проти Поляків, **але разом з Поляками одним фронтом проти Українців.**

Сей польсько-москвофільський союз, се не є якась припадкова річ, але плянова політика на велику скалю.

Мировим договором в Ризі Польща й Московщина поділили між себе українські землі. І Московщина і Польща не хотять української держави, тому поділилися українськими землями, щоб не допустити до утворення української держави.

На тих українських землях, що остали під Московщиною, Совітська Московщина старається за те, щоб там не укріпилася українська державність.

А на тих українських землях, що опинилися під Польщею, Польща скрізь переслідує Українців і піддержує московський елемент. В Галичині Польща піддержує москвофілів, а на Волині, Холмщині й Підляшу тиж Москалів, що остали там ще з часів панування Московщини. Польща знає, що московський елемент на українських землях не має під собою рідного ґрунту і тому він не є небезпечний для Польщі. За те є він вигідний для Польщі як знаряд до поборювання українства. І Польща сим знарядом користується.

Прага, 12. марта, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

*) Про се згадував я недавно ширше в статті про пок. о. Василя Давидяка.

**) Прим. говориться в декреті, що при приниманню членів не звертано уваги на постанову статута, що нового члена мають поручити два старі члени. Се просто смішний закид, бо кождого нового члена знали не два, але всі старі члени. Але для польської власти все добре, коли тільки можна пошкодити Українцям.

О. Кобець.

ПІСНЯ ВІДРОДЖЕННЯ.

Гей, устанем, друзі, разом
І вперед, вперед підем —
Між Карпатами й Кавказом
Правду й Волю заведем!
Встанем, підем і добудем
Все, що ворог захопив;
В вільнім краї рівні будем
Без панів і без рабів.
Нехай світ увесь пізнає,
Що ми вільні й будем жить,
Що ніхто вже не здолає
Нашу волю задушить!
Праця й сила—запорука,
Що край рідний розцвіте,—
Тільки праця з царства муки
В царство щастя поведе!
То-ж — до праці! Час не гаймо
Кожда хвиля дорога;
Краю рідного не даймо
На поталу ворогам!
Кликнем клич могутній вільно
З міліонів уст зараз:
„Україна—нероздільна
Від Карпат і по Кавказ"!
Україно! Краю рідний!
То-ж прийшов великий час:
Вже лунає клич побідний
Від Карпат і по Кавказ!
Україно! Твої діти
Вільні йдуть—не в кайданах,
Засівають волі квіти
На відроджених ланах.
Україно! Рідний краю!
То-ж минає час страждань:
Синьо-жовтий прапор має
На шляху нових завдань!

В. Мальований.

НЕ ПОТУРАЙ.

Не потрурай на те, що шлях ще не пробитий,
Що нетрями пустими треба йти,
Де тільки виє звір несамовитий, —
Дарма! Прямуй до світлої мети!
Не потурай на те, що ніч глуха все вкриє,
Ударить грім зза хмар у тьмі німій,
А вітер лютий з півночі повіє, —
Вперед, вперед сміліще, друже мій!
Не потурай ні на що! Навіть смерти
Не бійсь, її ніхто не оббіжить...
Так краще-ж нам у боротьбі померти,
Ніж, у багні гниючи, мовчки жить.
Не потурай на те, як часом добрі люде
Влещати-муть, щоб не виходив сам,
А ждав, поки завзятих більше буде, —
Вперед рушай, бо честь і воля там!
Не потурай! Тоді вас більше стане,
Як знайдеться той перший, що за край
Проти всього на світі сам повстане...
Вперед, вперед! Борись, не потурай!

КІЛЬКО ПООДИНОКІ ГРОМАДИ ЗЛОЖИЛИ ДОСІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Ч. 1255

(17-тий виказ).

До дня 31-го марта с. р. зложили українські громади в Америці на Позичку Національної Оборони слідуючі суми:

1. Chicago, Ill.	$8,370
2. New York, N. Y.	7,030
3. Philadelphia, Pa.	5,305
4. Jersey City, N. J.	3,851
5. Cleveland, O.	2,910
6. Newark, N. J.	2,900
7. Woonsocket, R. I.	2,845
8. Syracuse, N. Y.	1,905
9. Hamtramck, Mich.	1,810
10. Brooklyn, N. Y.	1,735
11. Carnegie, Pa.	1,485
12. Scranton, Pa.	1,455
13. Buffalo, N. Y.	1,401
14. Elizabeth, N. J.	1,385
15. Detroit, Mich.	1,285
16. Chester, Pa.	1,277
17. Perth Amboy, N. J.	1,230
18. Baltimore & Curtis Bay, Md.	1,075
19. Rochester, N. Y.	1,065
20. S. S. Pittsburgh, Pa.	985
21. Shamokin, Pa.	920
22. Minneapolis, Minn.	880
23. Passaic, N. J.	820
24. New Haven, Conn.	780
25. Manville, R. I.	765
26. N. S. Pittsburgh, Pa.	760
27. Wilkes Barre, Pa.	750
28. Wilmington, Del.	745
29. Centralia, Pa.	710
30. Yonkers, N. Y.	610
31. Boston, Mass.	600
32. Bayonne, N. J.	580
33. Amsterdam, N. Y.	562
34. Little Falls, N. Y.	560
35. Allentown, Pa.	550
36. St. Joseph, Mo.	550
37. Youngstown, O.	530
38. Bakerton, Pa.	485
39. St. Louis, Mo.	475
40. Minersville, Pa.	470
41. Millville, N. J.	465
42. McKees Rocks, Pa.	460
43. Trenton, N. J.	445
44. Manchester, N. H.	425
45. Olyphant, Pa.	425
46. Hanover, Rhone Sta., Pa.	405
47. Shenandoah, Pa.	389.20
48. Cohoes, N. Y.	370
49. Ambridge, Pa.	355
50. Auburn, N. Y.	355
51. Avoca, Pa.	355
52. McAdoo, Pa.	340
53. Addison, Conn.	320
54. Jamaica, N. Y.	320
55. Bridgeport, Pa.	315
56. Cornell, N. Y.	300
57. Utica, N. Y.	290
58. Providence, R. I.	280
59. Frankford, Phila., Pa.	275
60. Stapleton, N. Y.	275
61. Altoona, Pa.	270
62. Rossford, O.	245
63. Northampton, Pa.	230
64. Arnold, Pa.	215
65. West Easton, Pa.	215
66. Holyoke, Mass.	210
67. Wilton, N. D.	210
68. Mattituck, N. Y.	205
69. Racine, Wis.	205
70. Rome, N. Y.	205
71. Yorkville, O.	200
72. Jeanette, Pa.	195
73. Paterson, N. J.	195
74. Stamford, Conn.	195
75. Braddock, Pa.	185
76. Woodhaven, N. Y.	185
77. Desloge, Mo.	180
78. Harra, Okla.	175
79. Wilwaukee, Wis.	175
80. Washington, D. C.	175
81. Glastonbury, Conn.	165
82. Lancaster, N. Y.	150
83. St. Paul, Minn.	150
84. Hartford, Conn.	145
85. Kansas City, Kan.	145
86. Northumberland, Pa.	145
87. Besthlehem, Pa.	140
88. Danbury, Conn.	140
89. Mt. Carmel, Pa.	140
90. Sayre, Pa.	140
91. Whitestone, N. Y.	137
92. Astoria, N. Y.	135
93. East St. Louis, Mo.	135
94. Raritan, N. J.	135
95. Carteret, N. J.	130
96. Wheeling, W. Va.	130
97. Coaldale, Pa.	125
98. No. Tonowanda, N. Y.	125
99. Pittsfield, Mass.	125
100. Ramey, Pa.	125
101. Hazleton, Pa.	120
102. Peoria, Ill.	115
103. Latrobe, Pa.	107
104. Nanticoke, Pa.	105
105. Olean, N. Y.	105
106. Granville, N. Y.	100
107. Frankfort Heights, Ill.	100
108. Houston, Texas	100
109. Phillipsburg, N. J.	100
110. Titusville, Pa.	100
111. West Park	100
112. Central Falls, R. I.	95
113. St. Michael, Pa.	95
114. Erie, Pa.	95
115. Gary, Ind.	90
116. Vandergrift, Pa.	90
117. Lawrence, Mass.	85
118. Tams, W. Va.	85
119. Clayville, N. Y.	80
120. New Britain, Conn.	80
121. Toledo, O.	80
122. Willimantic, Conn.	80
123. Bridgeport, Conn.	75
124. Canonsburg, Pa.	75
125. Portland, Oreg.	75
126. Sanquoit, N. Y.	75
127. Spring Valley, N. Y.	75
128. West Pullman, Ill.	75
129. Benwood, W. Va.	70
130. Camden, N. J.	70
131. Albany, N. Y.	65
132. Lorain, O.	65
133. Plainsboro, N. J.	65
134. Speonk, N. Y.	65
135. Nesquehoning, Pa.	60
136. Palmer, Mass.	60
137. Plainsfield, N. J.	60
138. So. Deerfield, Mass.	55
139. Turners Falls, Mass.	55
140. Dawson, Pa.	50
141. Harvey, Ill.	50
142. Keipert, Pa.	50
143. Lakewood, O.	50
144. Majestic, Ky.	50
145. New Castle, Pa.	50
146. Ormrod, Pa.	50
147. Phoenixville, Pa.	50
148. Port Jervis, N. Y.	50
149. Simpson, Pa.	50
150. Smoke Run, Pa.	50
151. Taylorville, Ill.	50
152. Winding Gulf, W. Va.	50
153. Adams, Mass.	45
154. Hammond, Ind.	45
155. Middletown, N. Y.	45
156. Middle Village, N. Y.	40
157. Bairdford, Pa.	35
158. Decatur, Ill.	35
159. Ludlow, Mass.	35
160. Whitinsville, Mass.	35
161. Ansonia, Conn.	30
162. Mahanoy City, Pa.	30
163. Slickville, Pa.	30
164. St. Francois, Mo.	30
165. Wellsburg, W. Va.	30
166. Barnesboro, Pa.	25
167. Bentleyville, Pa.	25
168. Elmira, N. Y.	25
169. Fall River, Mass.	25
170. Johnstown, Pa.	25
171. Leisenring, Pa.	25
172. Loomis, N. Y.	25
173. Lopez, Pa.	25
174. Mahanoy Plane, Pa.	25
175. Nazareth, Pa.	25
176. Oxford, N. J.	25
177. Palmerton, Pa.	25
178. Pottstown, Pa.	25
179. Putnam, Conn.	25
180. River Falls, Wis.	25
181. Rutland, Vt.	25
182. Unity Sta., Pa.	25
183. Warren, R. I.	25
184. Webster, Mass.	25
185. Westbury, N. Y.	25
186. West Rutland, Vt.	25
187. Worcester, Mass.	25
188. Bath, Pa.	20
189. Bayside, N. Y.	20
190. Carlisle, W. Va.	20
191. Great Neck, N. Y.	20
192. Taylor, Pa.	20
193. Aliquippa, Pa.	15
194. Augusta, Ga.	15
195. Binghamton, N. Y.	15
196. Des Moines, Ia.	15
197. Monessen, Pa.	15
198. Auburn, Wash.	10
199. Battle Creek, Mich.	10
200. Blue Stores, N. Y.	10
201. Brockton, Mass.	10
202. Carson, Minn.	10
203. Coal Ridge, O.	10
204. Crab Tree, Pa.	10
205. Crompton, R. I.	10
206. Durhamville, N. J.	10
207. East Douglas, Mass.	10
208. Luzerne, Pa.	10
209. Garfield, N. J.	10
210. Glen Carbon, Pa.	10
211. Harrison, N. J.	10
212. Ironwood, Mich.	10
213. Leechburg, Pa.	10
214. Long Island, N. Y.	10
215. Lyon Falls, N. Y.	10
216. Madison, Ill.	10
217. Malvern, Pa.	10
218. Mishawaka, Ind.	10
219. Ogdensburg, N. J.	10
220. Oxford Furnace, N. J.	10
221. Parksville, N. Y.	10
222. Ramsen, N. Y.	10
223. Rockland Lake, N. Y.	10
224. Sayesville, R. I.	10
225. Seymour, Conn.	10
226. WashingtonDepot, Conn.	10
227. Westport, Mass.	10
228. Westerly, R. I.	10
229. Wilmerding, Pa.	10
230. Williamstown, N. J.	10
231. Williams Wille, N. Y.	10
232. Cambria, Pa.	5
233. Chalfont, Pa.	5
234. Gorham, N. D.	5
235. Hadley, Mass.	5
236. Nemacolin, Pa.	5
237. Watervliet, N. Y.	5

Не ждіть на нікого!
Не здавайтесь на нічию поміч!
Організуйте позичку у Вашій місцевости самі сейчас!

Гроші висилайте на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, (Dept. 2)
1901 Columbia Rd., N. W.,
Washington, D. C.

ПРО СВЯТО В БЕЙОН, Н. ДЖ.

„День 26-го марта 1922 р. много з укр. громадян і громадянок запамятають собі, бо пораз перший усі Братства і Сестрицтва зійшлися на спільну нараду. Хто лиш почувався, що є Українцем і Українкою спішив наче на поклик колишнього сурмача в козацтві, до парохіяльної галі де було скликане віче Укр. Лігою Ам. Горожан в Бейоні, Н. Дж., в справі помочи і визвольної роботи для Неньки України з ляцького ярма. Точно о годині пів до першої гром. С. Луцишин отворив віче і покликав вічевиків, щоб вибрали предсідателя до перепровадження дальших нарад. На галі всі як оден вибрали гром. Андрія Бесарабу яко голову а писарів Білогана і Мельника.

Громадянин Андрій Басараба подякував вічевикам за довіре і по короткій бесіді покликав п. Омеляна Ревюка, редактора „Свободи", на бесідника. Вічевики привитали п. О. Ревюка довшими оплесками. Відтак п. О. Ревюк у своїй двогодинній промові зясував судьбу наших поневолених братів в Галичині і на Україні. Дальше в своїй промові підчеркнув перепони в будованню української держави. Висказує погляд, що цілею укр. еміґрації в Америці є і повинно бути підпомагати нашим землякам в Европі морально і матеріяльно. При кінци взивав до обєднання усіх Українців у визвольній праци та, закінчуючи свою бесіду, дає вічевикам до зрозуміння, що єслиб хто чого не зрозумів і хотів забрати голос у дискусії то п. О. Ревюк дуже радо на кождий запит відповість. На галі можна було почути шелест паперу і в ту хвилю оден з другим куцо-хвостий мальчик читав з паперу запити, котрі як усім Українцям є звісно. надіслано із „Смольного" з Ню Йорку. Їх дурні запити як нпр.: — Чому хтось писав 20 літ тому в ґазеті так а так, або ще найдурнійше, що хтось комусь говорив, що гром. Січинський будучи в Европі бачив таке а таке, — не мож було брати під культурну дискусію. Тому п. О. Ревюк коротко еще раз пояснив, що радо буде дискусувати на тему свого реферату але що хтось робив або чув то се не є льоґічним, щоб всім на се відповідав. Усі вічевики крикнули, що їм усе є зрозуміле, крім „однаво" мальчика, котрий опинився на 21-ій вулици.

Дальше реферували п. С. Дембіцький з Ню Йорку, п. Павчак і Петро Задорецький, котрих вічевики нагородили оплесками. Опісля забрав голос місцевий парох о. Дженджера, котрий в коротенькій і зрозумілій бесіді заохотив громадян з Бейон, Н. Дж., до закупна укр. бондів. Не тривало яких 10 мінут як Українці закупили на 360.00 долярів. Крім сего ветеран Н. Левицький з Джерзи Сити зібрав 3.65 центів на укр. ветеранів а вічевики добродійними жертвами скинули до Укр. Ліґи Ам. Горожан $16.50. Прикінци голова А. Бесараба прочитав резолюції, котрі вічевики одноголосно ухвалили.

1) Ми, укр. громада з Бейон, Н. Дж., зорґанізувався в Укр. Ліґу Ам. Горожан, зібрані на всеукраїнськім вічу в Бейон, дня 26. марта 1922:—

Видячи наш край окружений ворогами, які обєдналися, щоби знищити укр. народ, ми взиваємо усіх укр. еміґрантів лучитися в одну укр. орґанізацію а власне в Укр. Ліґу Ам. Горожан і як найскорше нести поміч погибаючим братам.

Ми Українці зібрані днесь на вічу ухвалюємо одноголосно, що ми будем піддержувати таке укр. правительство, яке стремить до побудовання обєднаної, соборної і самостійної української держави невідступаючи одної части української землі у ворожі руки.

У виду сього, що галицьке правительство Евгена Петрушевича обороняє Східну Галичину перед ляцькою неволею і старається всіми силами її визволити, постановляємо поперти всіма силами роботу сього Уряду даючи йому всяку можливу допомогу.

З огляду на то що наш народ яко робітнича маса руководиться примірom нашого священства і гол. урядників запомогових орґанізацій, проте ми взиваємо представництво Галицько-Укр. Републики у Вашінґтоні оголосити зараз точний виказ всіх українських священиків і головних урядників з запомогових укр. орґанізацій з поданнєм суми для кождого, осібно за кілько закупив укр. бондів.

Взивається Укр. Н. Комітет щоби як найскорше дав гроші з Укр. Дня на ті цілі, на котрі вони були призначені.

По ухваленню повисших резолюцій гром. А. Бесараба звернув свою бесіду до мальчиків а отворяючи їм полуду на очех сказав: Вріднім краю тебе одного і другого мати кормила і доглядала, а днесь коли ту стареньку матір ляцькі жандарми баґнетами гонять на панщину, то ви виродні сини приходите на галю, щоб пошкодити у визвольній боротьбі проти ляцького ярма.

З піснею „Не пора, не пора, Москалеви й Ляхови служить" замнкено вічеві наради.

Вічеві писарі.

ВІД УПРАВИ „СПІЛКИ СТУДЕНТІВ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ".

Управа Спілки студентів-Українців в Німеччині цим подає до загального відома про останні події в Спілці.

Від довшого часу стало помічатися, що член Спілки Петро Дідушок, служачи в місцевій „Совітській Місії", допомагаючи поодиноким студентам у відшуканню праці, одностанно переводить безнастанну аґітацію в ціли внесення в національно-політичний загал студенства розбрату та притягнення, як найбільшої скількости до „Співробітництва". Ця праця Дідушка надзвичайно полекшилася з осени минувшого року, коли до Спілки прибули нові студенти з таборів та Праги. Кількість близько стоячих до місій Р. С. Ф. С. Р. та У. С. С. Р.. все зростала, чим далі все частіщ поміж студентів стало чути саму отверту пропаґанду за необхідність цілковитої зґоди з сучасним режімом України. Неймовірно скрутне матеріяльне становище та швидке припинення допомоги У. М. С. А. дуже сприяло успіхови аґітації, підпертої оцінками „радянських стіпендій". Серед студентства став помічатися великий нахил до цеї „аполітичности"; під прикриттям яко „безпартійні", особливо бувш. член Академічної Громади в Празі Гаврилюк, швидким темпом повели свою працю. Під назвою „Гурток соціяльного образовання ім. Драгоманова" ґрупа розаґітованих студентів намагалася заховати саму ганебну анти-соціяльну аґітацію. Страшне обурення, — що викликала серед студентів лекція М. Порша, запрошеного, „гуртком економістів" не стримало „драгоманівців" від дальшої праці. Вони влаштували мітинґ під проводом комуніста Дятлова. Нахабство і впертість, що виявили „аполітичні", пропаґуючи ідеї Московського Інтернаціоналу та тези викладів мітинґів яскраво показали всім студентам, що то „позаполітичність", яку реально захищали співробітника Дідушка та К-о.

На домагання ґрупи Спілки попередня Управа скликала Надзвичайні Загальні Збори 5. лютого. На збори „аполітичні" зявилися в повному складі під проводом П. Дідушка та В. Мороза, — секретаря Аусена. На запрошення цієї-ж ґрупи прибули дд. Стокіз та Косаренко, — місцеві комуністи. Після прений, що тяглися більше 6 годин, Загальні Збори на підставі п. 17 статуту, виключили зі складу Спілки за порушення пункта 7. статута („Членом Спілки може бути кожда особа з закінченою середною освітою, яка, без огляду на свої політичні переконання, стоїть на ґрунті Незалежности та Соорности України"), — слідуючих осіб:

Петро Дідушок, студ.-юр. активна праця в „Совітській місії" (власне зізнання на зборах), Василь Мороз, студ.-юр. активна праця в Місії У. С. С. Р., Іван Золотарів, ст. торг. активна співпраця з П. Дідушком, Іван Балій, студ.-мал. (лицар Зелізного Хреста) співпраця та отверте співчуття діяльности П. Дідушка, Микола Гаврилюк, студ.-агр. та Станислав Левицький, студ.-юр. активна співпраця з аґентами У. С. С. Р. Володимир Кульчицький, ст.-агр. отверто ворожі Україні. Ідеї виступи та широка аґітація на користь У. С. С. Р. Іван Фурса, студ.-торг. Павло Левадко, студ.-хем. образа Зборів та Спілки словами: „мені тичуть під ніс якусь Соборність України".

Гриць Петренко, студ.- соц. вніс протест проти виключення Левадка.

Після виключення зазначених студентів убли заслухані 15 окремих заяв — про вихід зі Спілки на знак протесту проти порушення „аполітичности".

Управа Спілки цим катеґорично заявляє, що всі закиди, нібито Спілка студентів-Українців в Німеччині від нині стає орґанізацією яка переслідує будь які політичні цілі, цілком безпідставні. Зараз Спілка обєднує 80 студентів з усіх земель України (78 з Великої України, 12 з Галичини) і „в своїй праці, яко орґанізація культурно академічна, стоїть цілком поза політикою" (п. 6. статуту).

Удар, що нанесли спокійному життю нашого студентства в Німеччині безвідповідальні особи на користь особистим вузько-еґоїстичним інтересам, дуже болючо відбився на нормальному ходові цілої праці Спілки. Особливо це помітно в звязку з необхідністю розвинути найширшу запомогову акцію, бо надходить час припинення допомоги У. М. С. А.

Рішучість, з якою студенство наше поставилося до своїх ворогів, надає право висловити тверду певність, що перепони до найбільшого розвинення праці уникнуті. Перед Управою Спілки стоїть велике завдання, як і минулої осени, допомогти переїздові та вступові до висших шкіл Німеччини тим студентам, котрі перебувають по таборах Польщі, Чехії та Балканів.

Для здійснення цього потрібні великі матеріяльні засоби. Відшукати ці засоби та забезпечити старих і нових студентів, — є чергова праця. До цієї праці стає Управа Спілки спокійно і твердо з повним переконанням, що українське, як і німецьке громадянство належно оцінить сказані події та не лишить без уваги цих обездолених, хто в самий скрутний час не губить здорової національної думки й не йде з поклоном до ворогів України.

В Берліні, лютого 10, року 1922.

УПРАВА СПІЛКИ СТУДЕНТІВ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ:

Кость Батир, голова; **Іван Лоський, П. Кожевників,** заст. г.; **ПавлоШумський-Миролюб,** гос. **Петро Базилевич,** скарб.; **Домет Олянчин,** бібліотекар; **Микола Мисюкевич,** секретар.

ШКОЛА НА АЛАСЦІ.

Аляска, як відомо, країна ще дика і заселена народом, якого теж залічують до цівілізованих, — Ескімосами. Країна велетенська, а населення мало і воно розкинуте невеликими селами та окремими оселями по широченних просторах. Зелізнодорожної комунікації нема і на протязі восьми місяців в році до села на Аласці веде лише непевна стежка по снігах і замерзлих ріках. До богатьох сіл навіть почта правильно не доходить і вісти з світа привозить тільки корабель або сани, що десь колись при нагоді туди заїдуть, декуди лиш раз або двічи на рік.

Не дивлючись на те в Аласці зорґанізована ціла шкільна система, достосована до тих місцевих відносин, та така, що в дечім моглаб послужити за примір навіть більш цівілізованим країнам. Перше всего в первісних умовах на Аласці завести примусове навчаннє майже неможливо, та за те школа сама мусить притягнути свою публику. Кожда школа є призначена не лиш для дітий, а й для дорослих. Вона вчить не лиш дітей читати і писати, а й дорослих Ескімосів городництва, садоводства і будівництва та дає їм тем індустріяльне образованнє, яке в умовах їхного життя може знадобитись. Для хліборобства Аласка нездатна і через але число населення на місци та труднощі комунікації з другими країнами немає поля для фабричної індустрії. Здавна Ескімоси займалися лише ловецтвом і рибальством. В школі вони вчаться будувати кращі хати, міцнійші човни, плекати городи та довідуються, де як продавати шкури і китові кости. Школа є центром їх кооперативних орґанізацій. Майже кождий шкільний будинок містить також галю для мітинґів, читальню і навіть пральню і купальню для села і близько осель.

Врешті школи мають нагляд над головним промислом Аляски — годівлею північних оленів (ренів). Північного оленя спроваджено на Аласку з Росії в 1892-ім році, коли в наслідок винищення дикої звірини Ескімосам загрожував голод. На протязі слідуючого десятиліття ввезено яких 1.200 штук тої худоби, яка на північних степах Аляски найшла собі добру пашу. Школи наглядають, щоб черед не винищувано, і притягають до годівлі худоби і осілого життя все нових людей роздаючи її на протяг чотирох літ якесь число оленів на випас. Коли по чотирох роках покажеться, що такий „челядник" череду доглядає і не винищує її, тоді череда переходить у його власність з тою умовою, що він має притягнути наділити з неї нових „челядників". Таким способом північний олень розмножився на Аласці до того, що став для Ескомосів головним жерелом утримання; тепер там випасають звиш 180.000 штук тої худоби.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. У. Н. Союза 276, повідомляє, що чвертьрічний мітинг відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, дня 9-го цвітня в гали церковній на Мелровз Евеню. На порядку нарад дуже важні справи. Неявившийся член заплатить кару $2.00, а урядник $4.00. — С. Ліщишин, предс.; М. Фук, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Товариство Запорожська Січ, від. У. Н. Союза 367, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 2. години пополудни в неділю дня 9. цвітня в гали церковній під ч. 303 Гудсон Евню. На порядку нарад важні справи. — А. Мельник, предс.; В. Паньків, секр.

РАНКІН, ПА. Мітинг бр. св. Григорія, від. 24, відбудеться дня 9. цвітня с. р. в Мацковій гали під ч. 353 на 4-ій стр. Кождий член повинен явитися на сей мітинг, бо є головні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кари 50 цнт. кари, а урядник 1 доляра. — Н. Магун, предс.; С. Боричкевич, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеться в неділю, дня 9. с. м., точно о 2. години. Проситься кождого члена о присутність, бо є важні справи до полагодження. — І. Кісь, секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць март 1922 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	366.55	142.	89.67
2.	115.73	143.	41.34
3.	50.08	144.	46.25
4.	63.81	145.	36.72
5.	38.10	146.	55.28
6.	23.03	147.	136.28
7.	136.04	148.	11.17
8.	35.63	149.	41.50
9.	94.97	150.	10.05
10.	172.22	151.	38.11
11.	27.10	152.	16.23
12.	109.12	153.	16.39
13.	40.99	154.	47.25
14.	69.49	155.	189.40
15.	21.95	156.	28.50
16.	33.29	157.	65.01
17.	26.53	158.	7.85
18.	114.48	159.	41.07
19.	9.19	160.	74.36
20.	90.34	161.	36.74
21.	22.99	162.	43.73
22.	68.47	163.	35.69
23.	21.17	164.	27.32
24.	86.88	165.	105.24
25.	27.71	166.	24.89
26.	25.03	167.	12.93
27.	43.28	168.	96.00
28.	124.04	169.	24.91
29.	109.76	170.	157.30
30.	40.43	171.	38.81
32.	25.07	172.	49.46
33.	27.40	173.	27.96
34.	50.64	174.	32.32
35.	22.99	175.	73.83
36.	33.19	176.	26.51
37.	21.63	177.	28.14
38.	215.91	178.	10.06
39.	61.47	179.	141.63
40.	21.02	180.	14.87
41.	55.24	181.	92.49
42.	85.80	182.	63.12
43.	23.98	183.	52.37
44.	69.46	184.	6.97
45.	93.38	185.	30.82
46.	26.38	186.	69.00
47.	15.62	187.	41.42
48.	72.07	188.	13.82
49.	6.31	189.	8.98
50.	22.79	190.	22.38
51.	53.36	191.	40.13
52.	16.18	192.	48.46
53.	38.67	193.	123.55
54.	12.46	194.	7.01
55.	33.11	195.	33.11
56.	55.02	196.	31.42
57.	61.39	197.	30.74
58.	43.86	198.	35.86
59.	52.08	199.	17.42
60.	10.69	200.	55.33
61.	107.82	201.	22.86
62.	88.76	202.	17.95
63.	215.65	203.	53.96
64.	38.24	204.	11.70
65.	135.71	205.	13.90
66.	60.54	206.	160.22
67.	58.43	207.	27.78
68.	20.26	208.	20.78
69.	94.84	209.	142.16
70.	201.17	210.	38.59
71.	16.65	211.	56.94
72.	29.79	212.	10.65
73.	25.51	213.	199.71
75.	48.00	214.	24.84
76.	144.77	215.	38.68
77.	50.95	216.	24.66
78.	137.09	217.	161.18
79.	8.00	218.	132.79
80.	23.94	219.	22.98
81.	112.82	220.	80.96
82.	25.56	221.	223.31
83.	54.07	222.	11.39
84.	8.70	223.	103.30
85.	100.80	224.	12.76
86.	79.17	225.	15.32
87.	72.91	226.	18.06
88.	11.64	227.	39.42
89.	16.72	228.	42.14
90.	74.24	229.	150.60
91.	141.88	230.	109.69
92.	16.37	231.	32.34
93.	14.21	232.	28.42
94.	40.73	233.	45.21
95.	46.36	234.	119.96
96.	138.86	235.	84.40
97.	33.22	236.	29.93
98.	116.35	237.	103.65
99.	117.49	238.	15.02
100.	40.40	239.	148.83
101.	43.20	240.	28.48
102.	190.29	241.	44.79
103.	45.34	242.	21.85
104.	140.07	243.	55.06
105.	139.40	244.	28.04
106.	135.67	245.	86.81
107.	46.16	246.	18.87
108.	55.20	247.	156.94
109.	94.85	248.	38.45
110.	23.00	249.	31.60
111.	17.90	250.	13.82
112.	126.14	251.	53.90
113.	68.81	254.	85.97
114.	51.13	255.	53.19
115.	16.70	256.	8.12
116.	16.96	258.	26.29
117.	76.60	259.	97.44
118.	62.68	262.	20.61
119.	21.47	263.	15.54
120.	89.51	270.	128.36
121.	55.22	273.	47.25
122.	12.50	274.	101.12
123.	38.58	276.	227.20
124.	43.25	277.	25.69
125.	18.02	278.	46.23
126.	40.75	282.	67.88
127.	71.77	283.	67.19
128.	30.42	286.	48.93
129.	16.34	288.	74.31
130.	140.66	290.	27.25
131.	23.49	291.	24.93
132.	103.72	292.	94.68
133.	143.24	295.	85.60
134.	22.73	296.	93.93
135.	111.39	300.	227.45
136.	106.44	301.	83.77
137.	70.42	303.	10.87
138.	26.51	308.	84.12
139.	34.23	314.	9.49
140.	42.00	315.	11.07
141.	18.13	316.	153.50

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
317.	52.09	363.	56.35
318.	29.80	364.	58.53
320.	35.34	365.	51.83
321.	41.38	367.	52.01
323.	93.76	369.	65.52
324.	51.55	370.	96.44
326.	95.72	371.	52.85
330.	76.96	373.	42.64
332.	36.47	379.	48.06
336.	80.74	380.	24.53
338.	204.21	381.	13.96
339.	54.31	384.	87.47
341.	46.77	385.	87.12
342.	71.84	388.	83.83
344.	20.64	391.	20.20
347.	29.61	392.	13.83
350.	47.49	393.	25.22
351.	26.71	396.	55.62
354.	39.38	400.	32.54
355.	50.65	401.	28.97
357.	20.10	402.	12.45

Процент від бондів	1.845.00
Процент від морґечів	45.00
Сирітські части по бл. п.:	
Василь Глова, в. 1	500.00
Ол. Ананевич, в. 102	500.00
А. Бахоровський, в. 102	500.00
Марія Сиротяк, в. 18	300.00
Анна Гомера, в. 112	200.00
Разом	23.089.32

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Василь Глова, в. 1	1.000.00
Марія Сиротяк, в. 18	500.00
Андрій Савка, в. 25	959.92
Іляріон Влайко, в. 32	1.000.00
Ол. Ананевич, в. 102	1.000.00
А. Бахоровський, в. 102	1.000.00
Йосиф Мощар, в. 104	1.000.00
Прокіп Німець, в. 109	1.000.00
Йосиф Бур, в. 112	500.00
Анна Гомера, в. 112	500.00
Пар. Лазорек, в. 144	1.000.00
Гр. Рудакевич, в. 146	989.50
А. Ходоровська, в. 233	500.00
Ів. Лещишин, в. 259	1.000.00
Левко Сайчук, в. 270	250.00
Й. Ґоржковский, в. 326	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Юрій Кипчар, в. 16	100.00
Петро Добрович, в. 39	75.00
Ник. Білинський, в. 67	50.00
Марія Корпан, в. 69	50.00
Аандрій Макарик, в. 85	50.00
Ст. Малярський, в. 117	50.00
Ол. Ковальський, в. 127	50.00
Зофія Здирко, в. 131	25.00
Ів. Томашевський, в. 220	50.00
Іван Фрич, в. 229	50.00
Яким Мандрух, в. 229	25.00
Демко Матвійчук, в. 282	50.00
Вас. Шалапій, в. 308	50.00
Інваліди, каліки і бідні вигнанці згідно з ухв. Річного засідання	500.00

Виплати з фонду сирітського:

Оекса Кащак, в. 1	160.00
Василь Пац, в. 195	310.00
Зофія Заприлюк, в. 318	75.67

Розходи адміністраційні:

„Свобода" за орґан	2.789.70
Платня гол. уряду	445.00
Справи орґанізаційні	113.33
Видатки канцелярійні	67.30
Стейтовий податок Канс.	20.00
Коверти до паковання	35.50

Інвестиція гроший:

На міські і стейтові бонди	45.922.08
Разом	64.313.00

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого	149.380.19
Прихід за март	23.089.32
Разом	172.469.51
Розхід за март	64.313.00
Готівка з кінцем міс. марта остає	108.156.51

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	108.156.51
Морґечі	68.770.00
Бонди	504.499.83
Реальність	19.500.00
Друкарня	29.000.00
Разом	729.926.34

Стан довжний:

Фонд посмертний	413.759.16
„ резервовий	160.039.19
„ адміністрац.	25.958.62
„ запомоговий	13.016.14
„ народний	59.41
„ конвенційний	6.745.32
„ сирітський	110.348.50
Разом	729.926.34

С. Ядловський, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободян, г. фін. секр.

НОВІСТЬ DETROIT і HAMTRAMCK!

Заходом Т-ва „Січ" в Гамтрамк, при співучасти т-ва Котляревського і визначнійших сил з Детройт, буде виставлена славна історична драма в 5. актах Б. Грінченка **СТЕПОВИЙ ГІСТЬ,** в Українській Хаті, 2240 Grayling Ave., Hamtramck, Mich., **в суботу дня 8-го цвітня 1922 р.,** о годині 7.30 вечером.

Українські громадяни! Велика ся драма українського народу з часів Хмельниччини за кривди котрого Богдан Хмельницький підвів весь нещасний наш народ до пімсти против відвічного нашого ворога польської шляхти. І нині нуждається наш народ під тим самим ярмом та рішучий конець їхньому панованю в Галичині вскорості прийде. Дохід призначений для інвалідів в старім краю, котрі потерпіли в борбі за волю українського народа. Тому приходіть всі на се представленне і допоможіть нашим українським інвалідам в їх тяжкім горю. Проситься всіх! 78-79

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. С.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць март 1922 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	12.60	161.	4.10
2.	7.25	163.	2.48
3.	4.00	165.	5.65
4.	2.48	168.	10.60
5.	5.75	170.	10.00
7.	21.40	174.	2.95
8.	2.93	175.	3.15
9.	15.75	176.	2.95
10.	2.03	179.	10.15
14.	1.80	181.	11.70
15.	3.45	182.	4.75
16.	5.40	185.	3.85
18.	10.80	192.	90
21.	90	193.	9.45
22.	12.40	196.	1.92
24.	4.35	198.	2.05
25.	90	200.	7.88
27.	2.00	203.	3.40
28.	12.60	204.	2.50
29.	6.30	206.	12.15
30.	2.25	208.	1.80
38.	26.35	209.	8.10
39.	3.60	210.	5.90
40.	1.60	211.	3.60
41.	4.35	213.	17.45
42.	4.95	214.	3.35
43.	90	217.	16.43
44.	24.08	218.	15.65
45.	4.50	220.	10.58
50.	4.00	221.	6.75
51.	2.70	223.	8.10
52.	90	224.	90
53.	4.05	226.	1.55
55.	6.15	228.	4.50
57.	4.95	229.	4.28
58.	3.85	230.	12.25
59.	2.55	234.	20.50
61.	6.60	237.	11.25
62.	4.95	239.	6.30
63.	22.05	241.	4.50
64.	5.00	242.	1.05
65.	6.75	243.	12.80
66.	23	244.	75
67.	1.13	245.	8.60
68.	2.50	247.	15.55
70.	13.73	248.	1.15
73.	1.58	250.	2.48
75.	3.85	251.	8.55
78.	4.73	258.	3.60
80.	45	259.	7.88
81.	4.50	262.	1.35
82.	2.70	270.	16.00
83.	7.43	274.	8.10
85.	10.15	276.	31.05
87.	9.45	278.	6.55
90.	6.10	282.	8.55
91.	12.50	283.	5.20
94.	3.85	288.	10.15
96.	7.90	289.	8.60
97.	1.80	292.	3.60
98.	4.05	295.	2.55
99.	16.20	296.	2.48
100.	3.40	300.	10.55
102.	15.10	301.	7.20
103.	2.50	308.	14.90
104.	15.30	314.	90
105.	3.60	316.	6.30
106.	2.20	317.	3.60
108.	7.45	320.	2.48
109.	4.75	321.	4.28
110.	1.58	323.	3.60
112.	6.10	324.	5.70
113.	7.20	326.	10.35
114.	1.80	332.	3.15
116.	2.55	338.	18.50
120.	3.15	339.	11.90
121.	7.94	341.	1.60
123.	2.25	342.	11.95
124.	9.00	347.	3.40
128.	2.05	350.	2.03
130.	1.60	357.	70
131.	1.40	363.	4.75
132.	21.90	364.	3.15
133.	7.20	365.	3.85
135.	2.95	367.	2.50
136.	12.15	369.	8.40
137.	6.00	370.	6.55
142.	7.00	371.	6.30
145.	1.35	379.	3.85
146.	2.05	380.	3.38
147.	20.05	384.	8.10
149.	5.18	385.	7.00
155.	24.30	388.	5.40
159.	2.93	396.	5.40
160.	11.70		

Разом	1.257.31

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Марія Івасів, в.	200.00
Андрій Галів, в. 179	125.00
Анна Баґан, в. 230	200.00
Марія Каплун, в. 288	100.00
Анна Остапчук, в .288	200.00
Платня робітника	125.00
Інвентар	25.25
Разом	875.25

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого	5.808.03
Прихід за март	1.257.31
Разом	7.065.34
Розхід за март	875.25
Готівка з кінцем міс. марта остає	6.190.09

С. Ядловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПОКВІТОВАННЄ.

Стефан Лемішка з Woonsocket, R. I. прислав на руки нашої адміністрації $2.00 яко жертву на воєнні сироти у Львові, що отсим квітуємо.

Адм. „Свободи".